

การศึกษาการจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก A Study of Operational Management of Chili Traders In the Special Economic Zone Tak Province

ชาไล มณีวานนท์^{1*}, สุทธิดา², กัญญารัตน์ แสนใจ³, วาสนา จรุงศรีโชติกำจร⁴, ธนัษพร หาได้⁵ และราวาด ยิ้มสวัสดิ์⁶

Salai Manivanh^{1*}, Sutida², Kanyarat Saenjai³, Wadsana Charunsrichotikomjorn⁴, Tanatporn Hadai⁵ and Raowad Yimsawad⁶

^{1*,2,3}นักศึกษา ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

^{4,5,6}อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

^{1*,2,3}Students from Kamphaeng Phet Rajabhat University Maesot

^{4,5,6}Lecturer from Kamphaeng Phet Rajabhat University Maesot

*Corresponding Author Email: lailamanivanh25@gmail.com

Received: 6 June 2024

Revised: 2 July 2024

Accepted: 6 July 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริก ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก จำนวน 12 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ใช้วิธีการดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบลูกโซ่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ดำเนินการธุรกิจแบบครอบครัว บริหารจัดการด้วยตัวเอง มีการจ้างแรงงานจำนวนน้อย รูปแบบการจัดการการดำเนินงานยังอยู่ในรูปแบบแบบดั้งเดิม เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการการค้าพริก ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า การนำเข้าวัตถุดิบ คือ พริก ของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีแหล่งจัดหาวัตถุดิบพริกมาจากประเทศเมียนมาร์ ในขณะที่ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอพบพระ มีแหล่งจัดหาวัตถุดิบพริกจากสวนของผู้ประกอบการเอง และรับซื้อเพิ่มเติมจากเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดตาก ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก มีลักษณะกระบวนการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของการจัดหาวัตถุดิบ การตรวจสอบคุณภาพสินค้า การแปรรูป การจัดซื้อและการจัดส่งสินค้า ด้านผลผลิต (Output) พบว่า ผู้ประกอบการบางรายมีการแปรรูปจากพริกสด เป็นพริกแห้ง พริกป่น หรือซอสพริก และส่งผลผลิตไปยังตลาดค้าส่งภายในประเทศ เช่น ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง บริษัท ซีพีออลล์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการส่งผลผลิตไปต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย

คำสำคัญ: การจัดการการดำเนินงาน, การเป็นผู้ประกอบการ, เขตเศรษฐกิจพิเศษ

Abstract

This research consists purposes were to study the operational management of chili traders. In the Special Economic Zone, Tak Province, is a qualitative research. The target group is the chili business operators in the Special Economic Zone, Tak Province, 12 people. Research tools is a questionnaire. The sample selection method was used using a snowball sampling method, collecting data by in-depth interviews and then using the obtained data to conduct content analysis. The results of the study found the chili traders in the Special Economic Zone, Tak Province, are mostly small to medium sized businesses. Run a family business Manage it

yourself A small number of workers are hired. The operations management model is still in its traditional form. Emphasis on experiential learning The operations management of chili trade operators in terms of Input found that the import the chili of entrepreneurs in the area of Mae Sot District, Tak Province, has sources of the chili from Myanmar. While entrepreneurs in the Phop Phra District area There is a source for sourcing the chili from the operator's own garden. and purchase additional items from farmers in Tak Province. Regarding the process, it was found that entrepreneurs in the Special Economic Zone, Tak Province, have similar operating procedures in terms of procuring raw materials. Inspection of product quality, processing, purchasing, and shipping of products. In process of Output found that some entrepreneurs were transforming fresh chili into dried chili, ground chili, or chili sauce and sending the produce to wholesale markets. within the country such as Talad Thai, Si Mum Mueang Market, CP All Company, etc. In addition, products are exported abroad such as Singapore, Malaysia

Keywords: Operation Management, Entrepreneur, Special Economic Zone

บทนำ

ปัจจุบันการแข่งขันของธุรกิจมีความรุนแรงมากขึ้น อันเนื่องจากการขยายตัวของธุรกิจจาก ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศไปสู่ระดับโลก ด้วยเหตุนี้องค์กรหรือธุรกิจต่าง ๆ จึงต้องพยายามปรับตัว และหาหนทางเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ภายใต้การแข่งขันที่รุนแรง โดยหนึ่งในอาวุธที่มีความสำคัญ และสามารถทำให้องค์กรแข่งขันได้ คือ กระบวนการจัดการการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งการจัดการดำเนินงานเป็นหน้าที่พื้นฐานขององค์กรโดยนับว่าเป็นหัวใจหลักที่ก่อให้เกิด สินค้าและบริการในธุรกิจทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นองค์กรผลิตสินค้าหรือบริการตั้งแต่การจัดการหา ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการแปลงสภาพ (Transformation) และผลลัพธ์ (Output) ปัญหาการผลิตของไทยที่สำคัญมีหลายด้านและเป็นลูกโซ่จะต้องแก้ไขหลายด้านพร้อมกัน เช่น ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากเกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิตยังไม่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่ำส่งผลกระทบต่อคุณภาพผลผลิตและต้นทุนการผลิต แต่อย่างไรก็ตามพืชผักเศรษฐกิจของไทยถือว่าเป็นพืชที่มีชื่อเสียงในด้านคุณภาพ และยังเป็นพืชที่เกษตรกรไทยปลูก และมีประสบการณ์การปลูกมานาน การค้าขายพืชผักเศรษฐกิจกับประเทศคู่แข่งในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงต้องหาตำแหน่งยุทธศาสตร์ของพืชผักซึ่งยังไม่ได้ดำเนินการในขณะนี้ และเพื่อให้มีทิศทางแก้ปัญหาและเสริมสร้างโอกาสให้สามารถแข่งขันได้โดยไม่เสียหายหรือเกษตรกรไม่เสียเปรียบ (ธัญพร งามงอน และคณะ, 2558, น.4) โดยได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมภายในห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่การจัดหาแหล่งวัตถุดิบ การแปรรูปตลอดจนถึงกระบวนการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้าเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันที่เกิดจากคุณค่าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละกิจกรรม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหรือบริการนั้น (นาถประภา ยอดแก้ว และคณะ, 2563) การที่ธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนในแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดกลยุทธ์จึงเป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้ธุรกิจสามารถบรรลุเป้าหมายได้ โดยผู้จัดการการดำเนินการจะต้องมีความสามารถในการพยากรณ์เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองด้วย โดยในการวางแผนงานนั้นผู้จัดการการดำเนินการอาจทำได้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์การผลิต การกำหนดนโยบายการผลิต การกำหนดวิธีปฏิบัติงาน การกำหนดวิธีการทำงาน และการจัดทำงบประมาณในการวางแผนการผลิต เพื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างมูลค่าในรูปของสินค้าและบริการ โดยอาศัยกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพปัจจัยนำเข้าให้ออกมาเป็นผลผลิต เป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีผลิตภาพ (Productivity) หรือสามารถรู้วิธีการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ รวมถึงมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการที่รวดเร็วและสามารถลดต้นทุนในการดำเนินการหรือผลิต

ได้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้จัดการฝ่ายดำเนินการที่จะต้องเข้าใจถึงบทบาทในการ จัดการให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลต่อการลดต้นทุนในการดำเนินการหรือการผลิตทำให้สามารถสร้างกำไรให้แก่องค์กรได้มากขึ้นต่อไป จึงอาจกล่าวได้ว่าการวางแผนในการดำเนินการเป็นการระบุทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ว่าทางเลือกใดเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดที่จะทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการการดำเนินการได้เพื่อสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ต่อไป

พริกมีความสำคัญต่อการค้า การบริโภค และเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากพริกเปรียบเสมือนเครื่องปรุงรส และวัตถุดิบที่ขาดไม่ได้ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมการกินของคนไทย มีทั้งคุณค่าทางโภชนาการ เวชภัณฑ์ รวมถึงคุณค่าทางเวชสำอาง จึงส่งผลให้พริกเป็นพืชที่มีความต้องการในประเทศสูง แต่เนื่องจากปริมาณผลผลิตพริกที่เกษตรกรผลิตได้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค จึงส่งผลให้ประเทศไทยต้องนำเข้าพริกสด และพริกแห้ง ในปริมาณที่มากกว่าการส่งออก และจากข้อมูลกรมศุลกากร 2563 (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์, 2564) พบว่าประเทศไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์จากพริก โดยมีการส่งออกทั้งพริกสด พริกแห้ง หรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น น้ำพริกเผา พริกแกง ซอสพริก และเครื่องแกงสำเร็จรูปในปริมาณและมูลค่าที่สูงกว่าการนำเข้า ซึ่งตลาดที่สำคัญในการส่งออกของไทย ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ใต้หวัน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย อิสราเอล และซาอุดีอาระเบีย จึงแสดงให้เห็นว่า ตลาดในประเทศยังมีความต้องการพริกเป็นอย่างมาก พริกมีหลายชนิดและมีความแตกต่างกันอย่างมากทั้งขนาดของผลและรสชาติ ประโยชน์ของพริกคือความเผ็ดร้อนที่เกิดจากสาร “แคปไซซิน (capsaicin)” มีสีและรสชาติที่ไม่อาจใช้ผลิตผลจาก พืชอื่น ๆ ทดแทนได้ ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรมอาหาร ผลิตภัณฑ์ยา ทั้งในคนและในสัตว์ เช่น การใช้พริกสดในการนำประกอบอาหารโดยตรง หรือการใช้พริกสดมาแปรรูปเป็นอาหารอื่น ๆ ซึ่งคนไทยนิยมใช้พริกเป็นส่วนประกอบอาหารประจำวัน และอาหารไทยส่วนมากเกือบ 70-80 เปอร์เซ็นต์ จะมีพริกเป็นส่วนประกอบ นอกจากนี้พริกยังมีประโยชน์ทางการแพทย์ สรรพคุณที่โดดเด่นของสารแคปไซซิน คือมีคุณสมบัติช่วยบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อและข้อ ลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด ทั้งนี้ในอุตสาหกรรมสัตว์สุกร และสัตว์ปีก สารแคปไซซินจากพริกสามารถทดแทนการใช้ยาปฏิชีวนะ ช่วยกระตุ้นให้สัตว์กินอาหารได้มากขึ้น เร่งการเจริญเติบโตและเป็นยาฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งปัจจุบันการสกัดสารแคปไซซินยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในประเทศได้อย่างเพียงพอ (พิรวัส นาคสุข, 2563, น.1) โดยจากการสำรวจกลุ่มเกษตรกรจังหวัดตาก ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 85 ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลักโดยเน้นการทำพืชไร่และทำพืชสวน โดยมีผู้ประกอบการค้าพริกที่จดทะเบียนกับสำนักงานตรวจโรคพืชที่นำเข้าพริกจำนวน 34 ราย ของผู้ประกอบการอาชีพค้าพืชผลทางการเกษตร (สำนักงานควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ด้านตรวจโรคพืชแม่สอด, 2566)

ดังนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการดำเนินงานธุรกิจของผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ที่ส่งผลต่อการบริหารระบบการจัดการดำเนินงานภายในองค์กรและผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางให้กับผู้ประกอบการได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการการดำเนินงานในองค์กรของธุรกิจนั้นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบการการค้าพริกและสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก

การบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการการดำเนินงาน และการเป็นผู้ประกอบการ ดังนี้

ศลิษา ภมรสติ (2551) ให้ความหมายของระบบการดำเนินงาน (The Operations Manage System) ว่าเป็นระบบที่เกี่ยวกับกระบวนการแปลงสภาพของปัจจัยการผลิตเพื่อให้เกิดเป็นผลผลิตที่อยู่ในรูปของสินค้าหรือบริการ ระบบการจัดการการดำเนินงานในองค์กรจะประกอบไปด้วย (1) ปัจจัยการผลิต (Inputs) คือ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ขององค์กรที่ใช้ในกระบวนการแปลงสภาพวัตถุดิบเพื่อทำให้เกิดผลผลิตทั้งที่เป็นสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพซึ่งจะประกอบไปด้วย วัตถุดิบ แรงงาน ทุน หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (2) กระบวนการแปลงสภาพวัตถุดิบ (Transformation Process) ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ในการนำปัจจัยการผลิตมาก่อให้เกิดเป็นสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของลูกค้าในการผลิตสินค้าหรือบริการแต่ละประเภทนั้น จะใช้ปัจจัยการผลิตและกระบวนการแปลงสภาพที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าและบริการ (3) ผลผลิตที่ได้ (Outputs) เป็นสินค้าหรือบริการที่เกิดขึ้นจากกระบวนการแปลงสภาพของปัจจัยการผลิต มีดังนี้ สินค้า (Goods) ผลผลิตประเภทสินค้านี้จะมีคุณสมบัติที่สำคัญคือเป็นสิ่งที่จับต้องได้ เมื่อผลิตเสร็จแล้วสามารถส่งไปขายให้ผู้บริโภคหรือเก็บรักษาไว้และบริการ (Services) ผลผลิตประเภทบริการนี้จะมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากสินค้า คือ เป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน ทำให้ไม่สามารถขนส่งหรือเก็บรักษาไว้ได้ (4) สารสนเทศย้อนกลับ (Feedback Information) เป็นการควบคุมการทำงานของระบบการผลิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยจะเป็นข้อมูลที่ได้หลังจากการดำเนินการผลิตหรือการแปลงสภาพ ซึ่งจะต้องมีการติดตามและประเมินผลผลิตของการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะสามารถแก้ไขหรือปรับปรุงได้ทันที่ (5) สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นสิ่งที่มีผลกระทบและเกี่ยวข้องต่อระบบการผลิต ทั้งในด้านของกฎหมาย ระบบเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งในการดำเนินธุรกิจมีความเสี่ยงที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น การเกิดอุทกภัย การเกิดเหตุจลาจล เป็นต้น

สำคัญสุด สีหตุลานนท์ (2560) ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ริเริ่มก่อตั้งธุรกิจด้วยตนเองและเป็นเจ้าของธุรกิจนั้น ซึ่งมีการประยุกต์ใช้ความรู้และความสามารถของตนเองในเรื่องของการบริหารจัดการ ใช้ความคิดสร้างสรรค์มาช่วยในการวางแผนดำเนินการจัดการบริหารและพัฒนาธุรกิจ โดยผู้ประกอบการนั้นต้องสามารถแบกรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งการบริหารจัดการธุรกิจนั้นมีจุดประสงค์หลักคือความสำเร็จของธุรกิจในลักษณะของผลกำไรและความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจ

มนตรี วิบูลย์รัตน์ (2564) ให้ความหมาย การจัดการดำเนินการ หรือ Operation Management (OM) ไว้ว่า เป็นการสร้างห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) จากกระบวนการแปรสภาพ (Transform) จากวัตถุดิบ เงินทุน แรงงาน เครื่องจักร และเวลา (Inputs) ผ่าน กระบวนการนำเข้า (Input Process) ไปยังกระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transforming Process) ให้กลายเป็นสินค้า (Products) และบริการ (Services) หรือเรียกรวมว่าผลผลิต (Outputsหรือ Production) อย่างมีคุณภาพ (Quality) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มผลผลิตสูงสุด (Maximum Productivity) ผ่านวิธีการในการเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency) และการลดความสูญเสียให้น้อยที่สุด (Zero Waste)

พัทธมน ธุระธรรมานนท์ (2564) ได้ให้ความหมายของผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ริเริ่มก่อตั้งเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วน ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจโดยมีการวางแผนการดำเนินการธุรกิจจากการนำปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อหวังผลกำไรและมองไปจนถึงความสำเร็จของธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการมีหน้าที่คอยมองหาโอกาสทางธุรกิจเพื่อนำมาใช้เป็นช่องทางสำหรับการดำเนินธุรกิจ โดยต้องเป็นผู้ที่สามารถแบกรับความเสี่ยงและยอมรับความเสี่ยงหรือปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต นอกจากตัวผู้ประกอบการแล้วปัจจัยทางธุรกิจก็ถือว่าเป็นปัจจัยหรือตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจได้ประสบความสำเร็จด้วยเช่นกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการค้าพืชผลทางการเกษตรในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ที่จดทะเบียนกับสำนักงานตรวจโรคพืชที่นำเข้าพริกจำนวน 34 ราย ของผู้ประกอบการอาชีพค้าพืชผลทางการเกษตร (สำนักงานควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ด้านตรวจโรคพืชแม่สอด, 2566)

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีการแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) จำนวน 12 ราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการธุรกิจการค้าพริกในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 9 ราย และผู้ประกอบการธุรกิจการค้าพริก ในเขตพื้นที่อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 3 ราย

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ งานวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่สัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก การสัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นการซักถามข้อมูลแบบตัวต่อตัวระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยใช้แนวคำถามแบบปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายรายละเอียด ประสบการณ์ และมุมมองของตนอย่างครบถ้วน โดยวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ศักยภาพการทำงาน และการจัดการผลผลิตพริกของผู้ประกอบการ โดยพิจารณาจากระบบการจัดการการดำเนินงาน (The Operations Management System) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ผ่านประเด็นคำถามหลัก 3 ด้าน 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) และ 3) ผลผลิต (Output) ภายในกระบวนการดำเนินการธุรกิจ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คณะผู้จัดทำวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มเป้าหมายผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มาแยกประเด็น จัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ให้เชื่อมโยงกับความมุ่งหมาย และขอบเขตของการวิจัยที่ต้องการศึกษาและสอดคล้องกับการศึกษาระบบการจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การศึกษาการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ดำเนินการธุรกิจแบบครอบครัว บริหารจัดการด้วยตัวเอง มีการจ้างแรงงานจำนวนน้อย รูปแบบการจัดการการดำเนินงานยังอยู่ในรูปแบบแบบดั้งเดิม เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การจดบันทึกข้อมูลและรายรับรายจ่ายไม่เป็นระบบ ผู้ประกอบการมีทักษะการจัดการธุรกิจ การเงิน และการตลาดที่จำกัด การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่ทั่วถึง

ผลการศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าพริก พบว่า พริกเป็นปัจจัยนำเข้าในกระบวนการดำเนินงานธุรกิจเป็นลำดับแรก ซึ่งพบว่า สายพันธุ์พริกที่ผู้ประกอบการต้องการและรับซื้อเป็นพิเศษจะเป็นพริกพันธุ์ซูเปอร์ฮอท ด้วยเหตุผลว่าพริกสายพันธุ์ซูเปอร์ฮอทในปัจจุบันเป็นที่ต้องการ เนื่องจากมีความต้านทานต่อโรคสูง ประกอบกับข้อดีคือผลใหญ่ และเนื้อหนา ทนทานต่อการขนส่ง อีกทั้งเป็นพริกที่นิยมนำมาแปรรูปได้ดี เช่น พริกแห้ง พริกป่น หรือซอสพริก เป็นต้น ปัญหาที่พบเจอเกี่ยวกับพริก ส่วนใหญ่เกี่ยวกับคุณภาพของพริกที่ขาดคุณภาพ เช่น ขนาดไม่เท่ากัน ความชื้น การขึ้นรา และสีที่ไม่สม่ำเสมอ เป็นผลมาจากสภาพอากาศในแต่ละช่วงฤดู กระบวนการในเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวและเก็บรักษา ส่วนปัจจัยด้านแรงงาน การจ้างแรงงานของผู้ประกอบการจะจ้างแรงงานชาวเมียนมาร์เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากแรงงานชาวเมียนมาร์มีผลกำไรที่แข็งแกร่งและมีความคล่องแคล่วในการทำงาน ปัญหาที่พบคือ ด้านการสื่อสาร และการขาดงานหรือลาออกของพนักงานที่มีอยู่บ่อยครั้ง ทำให้การบริหารจัดการเป็นไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร ด้านเงินทุน โดยส่วนใหญ่เป็นเงินทุนส่วนตัวของผู้ประกอบการเองที่นำมาเป็นเงินหมุนเวียนในธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาสภาพคล่องและสร้างความมั่นคงให้กับธุรกิจ และช่วยลดความเสี่ยงทางการเงิน

ผลการศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจ ด้านกระบวนการ (Process) ในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าพริก พบว่า ขั้นตอนและกระบวนการทำงานของผู้ประกอบการแต่ละรายมีความคล้ายคลึงกัน คือ ผู้ประกอบการแต่ละรายจะมีการวางแผนการผลิตโดยพิจารณาจากความต้องการของลูกค้า และความพร้อมของวัตถุดิบโดยการจัดหาวัตถุดิบจากคู่ค้าหรือเกษตรกรในพื้นที่ เมื่อนำพริกเข้ามาแล้วผู้ประกอบการจะเลือกพริกที่มีคุณภาพดีและสะอาดมาคัดแยกพริกตามเกรด เพื่อเตรียมพริกให้พร้อมสำหรับการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ หรือการส่งไปยังลูกค้าปลายทาง การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปจากลักษณะเดิมเป็นกระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน ซึ่งกระบวนการแปรรูปของผู้ประกอบการบางรายจะใช้วิธีทางธรรมชาติคือ การตากแดดให้แห้ง และมีการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาช่วย เช่น เครื่องอบแห้ง เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานหรือการพัฒนาเทคนิควิธีการในการผลิตอยู่เสมอ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรที่นำมาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ผลการศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจ ด้านผลผลิต (Output) ในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าพริก พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ไม่มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จะมีเพียงร้อยละ 30 ที่แปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า คือ เป็นพริกแห้ง พริกป่น หรือซอสพริก และผลผลิตเหล่านั้นถูกส่งไปยังตลาดศูนย์กลางการค้าที่สำคัญๆ ของประเทศ ได้แก่ ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง ซีพีออลล์ พันท้ายนรสิงห์และ บริษัทต่างๆ ที่เข้ามาติดต่อรับซื้อ และด้านการจัดส่งต่างประเทศมีการส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งในการส่งไปยังต่างประเทศนั้นต้องผ่านด่านมาตรฐานความปลอดภัยทางการเกษตร (GAP) และผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเอกสารต่างๆ ของการส่งออกไปยังต่างประเทศ เช่น ความต้องการของผู้บริโภคในตลาดเป้าหมาย กฎระเบียบและมาตรฐานการนำเข้าของประเทศปลายทาง รวมถึงพัฒนาระบบการผลิตและการแปรรูปที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถผลิตพริกที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก พบว่า ผู้ประกอบการค้าพริกในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ดำเนินการธุรกิจแบบครอบครัว บริหารจัดการด้วยตัวเอง มีการจ้างแรงงานจำนวนน้อย รูปแบบการจัดการการดำเนินงานยังอยู่ในรูปแบบแบบดั้งเดิม เน้นการเรียนรู้จาก

ประสบการณ์ การจัดบันทึกข้อมูลและรายรับรายจ่ายไม่เป็นระบบ ผู้ประกอบการมีทักษะการจัดการธุรกิจ การเงิน และการตลาด ที่จำกัด การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่ทั่วถึง

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยนำเข้าในกระบวนการดำเนินงานคือ 1.พริกสายพันธุ์ซูปเปอร์ฮอท ซึ่งมีคุณสมบัติที่ทนทานต่อโรคสูง ขั้วผลใหญ่และเนื้อหนา ปัญหาที่พบเจอคือ คุณภาพของพริกที่ไม่ได้มาตรฐานและสม่ำเสมอในแต่ละรอบการเพาะปลูก 2. ด้านแรงงาน แรงงานที่ใช้ในธุรกิจส่วนใหญ่เป็นชาวเมียนมาร์ เนื่องจากมีค่าแรงถูก มีการะกำลังที่แข็งแรงและความคล่องแคล่วในการทำงาน แต่ก็มีปัญหาเรื่องการขาดงานและลาออกอยู่บ่อยครั้ง และ 3.เงินทุน ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนส่วนตัวของผู้ประกอบการเอง

ด้านกระบวนการ (Process) กระบวนการในการดำเนินการธุรกิจของผู้ประกอบการแปรรูปพริก คือ 1) สั่งซื้อพริกจากประเทศเมียนมาร์เป็นส่วนใหญ่ 2) กระบวนการการคัดแยกคุณภาพและขนาดของพริกเพื่อเตรียมในการแปรรูปต่อไป 3) กระบวนการแปรรูป ใช้วิธีการที่ง่ายไม่ซับซ้อน เช่น การตากแห้ง อบแห้งด้วยเครื่องอบ เพื่อให้ได้ผลผลิตไปสู่กระบวนการส่งออกผลผลิต

ด้านผลผลิต (Output) ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการดำเนินงานของผู้ประกอบการการค้าพริก คือ ผลผลิตพริกที่ผ่านการแปรรูป เช่น พริกแห้ง พริกป่น หรือซอสพริก ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะถูกส่งไปยังตลาดศูนย์กลาง เช่น ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง ซีพี ออลล์ พันท้ายนรสิงห์ และบริษัทที่มารับซื้อ ส่วนการส่งออกต่างประเทศ ส่วนใหญ่ส่งไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์ ซึ่งการส่งออกนั้นจำเป็นต้องผ่านมาตรฐานความปลอดภัยทางการเกษตร GAP (Good Agricultural Practices)

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริก ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ผู้ประกอบการค้าพริกในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นิยมนำเข้าพริกจากประเทศเมียนมาร์เป็นหลัก แทนที่จะรับซื้อจากเกษตรกรในพื้นที่ เหตุผลสำคัญประการแรกคือ ในอำเภอแม่สอด ไม่มีเกษตรกรที่ปลูกพริกเป็นอาชีพหลัก ส่งผลให้ปริมาณพริกในท้องถิ่นมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด รวมถึงการนำเข้าพริกจากเมียนมาร์มีต้นทุนที่ถูกกว่า เมื่อเทียบกับการรับซื้อจากอำเภอพบพระ จังหวัดตาก ซึ่งเป็นแหล่งปลูกพริกที่สำคัญในประเทศไทย ซึ่งพริกที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ พริกสายพันธุ์ซูปเปอร์ฮอท มีลักษณะเด่น เช่น มีขั้วผลที่ใหญ่และเนื้อหนา ทนทานต่อสภาพอากาศและการขนส่ง ลดความเสียหายระหว่างการเก็บเกี่ยวและนำส่ง รวมไปถึงมีรสชาติเผ็ดร้อนจัดจ้าน เหมาะสำหรับการนำไปประกอบอาหารหลากหลายประเภท ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่ชื่นชอบอาหารรสจัดจ้าน ซึ่งสอดคล้องกับพิรุณห์ ยิ่งยงศักดิ์ศรี (2563; อ้างถึงในวีรกร ศรีเศศ, 2546, น.1) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยความต้องการตลาดและรูปแบบธุรกิจนวัตกรรมเกษตรสำหรับพริกชี้หนูพันธุ์ซูปเปอร์ฮอทที่มีความเป็นไปได้เชิงพาณิชย์ พริกที่มีความน่าสนใจในการปลูกแบบอินทรีย์คือพริกชี้หนูสายพันธุ์ “ซูปเปอร์ฮอท” เป็นพริกที่มีความน่าสนใจในการปลูก เนื่องจากมีคุณสมบัติ คือ ทนต่อสภาพอากาศแล้งได้ดี มีปริมาณสารสำคัญ คือ capsaicin สูงกว่าพริกชี้หนูสายพันธุ์อื่นๆในท้องตลาด และผลสดมีราคาสูงกว่าสายพันธุ์ทั่วไปจึงเหมาะแก่การนำมาปลูก เชิงพาณิชย์สำหรับผู้ประกอบการ

ด้านการจ้างแรงงาน ผู้ประกอบการค้าพริก ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เลือกแรงงานต่างด้าว หรือชาวพม่าเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากแรงงานพม่าจำนวนมากมีทักษะและประสบการณ์ในการเกษตร สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมการทำงานที่หลากหลาย และทนต่อการทำงานหนักได้ แรงงานพม่ามีส่วนในการช่วยลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากค่าแรงคนงานต่างด้าวโดยทั่วไปมีราคาถูกกว่าแรงงานท้องถิ่นทำให้ผู้ประกอบการมีกำไรมากขึ้น ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่นำเข้ามาทำงานมีเอกสารถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับวัชร จินตา และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2564, น.76) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรมในการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติพม่า กรณีศึกษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า ปัจจุบันแรงงานภาคเกษตรมีการย้ายถิ่นฐานเข้ามาในเมืองใหญ่เพื่อประกอบอาชีพอื่นแทนการใช้แรงงานแบบเดิมส่งผลให้แรงงานท้องถิ่น

เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานเป็นอย่างมาก ดังนั้นแรงงานต่างด้าวจึงกลายมาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในภาคการผลิตต่างๆที่แรงงานไทยส่วนใหญ่ไม่ยอมทำหรือที่เรียกว่างานประเภท 3D สกปรก (Dirty) อันตราย (Dangerous) และยากลำบาก (Difficult)

กระบวนการขนส่งผลผลิตพริกภายในประเทศของผู้ประกอบการจะมีการจัดส่งไปยังตลาดศูนย์การค้าที่สำคัญ เช่น ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง และผู้ประกอบการบางรายยังส่งผลผลิตพริกให้บริษัทต่างๆที่เข้ามาติดต่อรับซื้อเช่น ซีพี ออลล์ พันท์ทายนริ่ง เป็นต้น ตลาดกลางมีบทบาทสำคัญในการกระจายสินค้าพริกจากเกษตรกรผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค ปัจจุบันผู้ประกอบการในพื้นที่อำเภอพบพระ และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีการส่งออกผลผลิตบางส่วนไปต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ซึ่งสอดคล้องกับสุบิน พุทโสม (2564, น.288) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะของตลาดค้าส่ง ความสามารถของผู้ค้าส่ง คุณลักษณะของผู้ค้าส่งและส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเพื่อสร้างความยั่งยืนของผู้ประกอบการค้าส่ง พบว่า ตลาดสี่มุมเมืองถือเป็นตลาดค้าส่งขนาดใหญ่และเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าการเกษตรที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีสินค้าจำหน่ายมากมาย และด้วยเหตุผลที่ธุรกิจค้าส่งเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศผู้วิจัยจึงเล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษาในครั้งนี้เพื่อให้ผู้ค้าส่งและผู้บริหารตลาดค้าส่งนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและประยุกต์ใช้กับธุรกิจค้าส่งและการบริหารจัดการพื้นที่ในตลาดค้าส่งให้ประสบความสำเร็จและสร้างความยั่งยืนของผู้ประกอบการค้าส่งผักและผลไม้ของตลาดสี่มุมเมืองกรุงเทพฯ ในอนาคตต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานงานของผู้ประกอบการค้าพริก ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก คือ ต้นทุนในกระบวนการผลิตสูง เช่น ค่าขนส่ง ค่าแรงงาน และราคาพริกมีความผันผวนขึ้นอยู่กับกลไกตลาด นอกจากนี้การขนส่งส่วนมากเป็นพริกสด การพยากรณ์จึงต้องมีความแม่นยำสูง ผู้ประกอบส่วนใหญ่จะเน้นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นการแก้ไขตามจุด เช่น ในช่วงเวลาที่ปริมาณพริกมีจำนวนมาก หรือพริกเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคมีความต้องการสูง ผู้ประกอบการมักมีแนวโน้มที่จะจ้างแรงงานเพิ่มเพื่อช่วยคัดแยกและบรรจุภัณฑ์พริก เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดที่เติบโตสอดคล้องกับจินตนา จันทนนท์ และคณะ (2566, น.37) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกแตงโมเกษตรกร กรณีศึกษา ตำบลท่าก้อน อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร พบว่า ต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนการผลิตโดยประกอบด้วยค่าวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายในการผลิต ค่าเช่าที่ดิน ค่ายาปราบวัชพืช ค่าปุ๋ย และค่าแรงงาน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ผลิตผลและรายได้ลดลง คือโรคที่เกิดขึ้นกับวัตถุดิบและการตลาดที่ผูกขาดจากพ่อค้าคนกลางในการรับซื้อ ถ้าเกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นต้นทุนการผลิตได้จะทำให้เกษตรกรเพิ่มผลตอบแทนได้มากขึ้นและถ้าเกษตรกรมีตลาดค้าส่งโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลางจะทำให้มีกำไรเพิ่มขึ้น

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

การวิจัยนี้ ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ คือ รูปแบบการจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริก ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ดำเนินการโดยลักษณะธุรกิจครอบครัว มีการจ้างแรงงานจำนวนน้อย รูปแบบการจัดการการดำเนินงานยังอยู่ในแบบดั้งเดิม เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การจดบันทึกข้อมูลไม่เป็นระบบ ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการค้าพริก คือ ทักษะการจัดการ ความรู้ด้านธุรกิจ เงินทุน และเทคโนโลยี ส่วนปัจจัยภายนอก คือ นโยบายภาครัฐ ราคาสินค้าในตลาด สภาพเศรษฐกิจ สภาพภูมิอากาศ และการแข่งขัน

เขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดตาก มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการค้าพริก นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุน การค้า และการบริการของเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีส่วนสำคัญในการดึงดูดนักลงทุนและผู้ประกอบการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนด้านการเงิน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการบริการด้านต่างๆ ของเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนาการค้าพริกให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องและความเหมาะสมของบริบทและทรัพยากรของธุรกิจนั้นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาการจัดการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าในลักษณะธุรกิจอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการจัดการดำเนินงานของผู้ประกอบการ เช่น ทักษะของผู้ประกอบการ สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์. (2566). *เขตการค้าเสรีอาเซียน ASEAN Free Trade Area: AFTA*. กองสิทธิประโยชน์ทางการค้ากระทรวงพาณิชย์.
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและสหกรณ์. (2564). *พริก*. กลุ่มโรงพิมพ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี.
- จินตนา จันทนน์ และคณะ. (2566). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกแตงโมเกษตรกรรมศึกษา ตำบลท่าก้อน อำเภอบ้านดง จังหวัดสุรินทร์. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 10(1), 37-50.
- ัญญพร งามอน และคณะ. (2558). *บริบทการแข่งขันเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของพืชผักเศรษฐกิจในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิจัยและพัฒนาพืชผัก). ศูนย์วิจัยเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์.
- นาถประภา ยอดแก้ว และคณะ. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของสหกรณ์การเกษตรกลุ่มสินค้าข้าวในประเทศไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(6), 2427-2439.
- พัชรมน ธรรมธรรมานนท์. (2564). ปัจจัยธุรกิจ คุณลักษณะของผู้ประกอบการ และการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจเบเกอรี่บนออนไลน์. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(1), 16-31.
- พิรุณห์ ยิ่งยงค์ศักดิ์ศรี. (2563). *การศึกษาปัจจัยความต้องการตลาดและรูปแบบธุรกิจนวัตกรรมเกษตรสำหรับพริกชี้ฟ้าพันธุ์ซูปเปอร์ฮอทที่มีความเป็นไปได้เชิงพาณิชย์*. (วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์และสารนิพนธ์). วิทยาลัยการจัดการกรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พีรวัส นาคสุข. (2563). *การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์สำหรับซูปเปอร์ฮอทพันธุ์พริกชี้ฟ้าของ ธุรกิจเกษตรพริกชี้ฟ้าพันธุ์ซูปเปอร์ฮอท*. (ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต). วิทยาลัยการจัดการ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มนตรี วิบูลรัตน์. (2564). *การจัดการการดำเนินงาน Operation Management*. คณะบริหารธุรกิจ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สำนักพิมพ์ซีเอ็ดยูเคชั่น
- รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต. (2567). *กระบวนการผลิตพริกพันธุ์คุณภาพสูง*. สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร.
- วัชรวิ จินตา และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2564). การศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรมในการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติพม่า กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. *Journal of Modern Learning Development*, 6(2), 75-85.
- ศลิษา ภูมิรสิต. (2551). *การจัดการการดำเนินงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ท้อป.

- ศิริโสภา อินขะ วรรณวงศ์ และคณะ. (2567). ผลของไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ในการควบคุมโรคแอนแทรคโนสพริกที่มีสาเหตุมาจากเชื้อรา *Colletotrichum* sp. *วารสารเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี*, 5(1), 16-25.
- สุบิน พุทโสม. (2564) คุณลักษณะของตลาดค้าส่ง ความสามารถของผู้ค้าส่ง คุณลักษณะของผู้ค้าส่งและส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเพื่อสร้างความยั่งยืนของผู้ประกอบการค้าส่ง. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 15(2), 286-300.
- สำคัญสุด สีหตุลานนท์. (2560). ปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ กรณีศึกษา นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(2), 1155-1168.
- สำนักงานควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ด้านตรวจโรคพืชแม่ออด. (2566). *รายชื่อผู้ประกอบการค้าพริก*.
แม่ออด: ด้านตรวจโรคพืชแม่ออด